

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sporządzania wykazu wydawnictw monografii naukowych oraz wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 267 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”. Przepis ten upoważnia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, do określenia sposobu sporządzania wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, zwanych dalej „wydawnictwami”, oraz wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, o których mowa w art. 265 ust. 9 pkt 2 ustawy, zwanego dalej „wykazem czasopism”, a także sposobu ustalania i przypisywania tym wydawnictwom, czasopismom i materiałom liczby punktów.

Zagadnienia objęte zakresem przedmiotowym projektowanego rozporządzenia są aktualnie uregulowane w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 listopada 2018 r. w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 349). Rozporządzenie to utraci moc z dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 267 ust. 3 ustawy wykaz wydawnictw oraz wykaz czasopism minister sporządza i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej. Wykaz wydawnictw oraz wykaz czasopism są jednymi z ważniejszych instrumentów polityki naukowej państwa, gdyż wpływają na kształtowanie wzorców publikacyjnych w sposób zgodny z celami tej polityki, obejmującymi w szczególności poprawę jakości prowadzonych badań naukowych i ich widoczności dla środowiska naukowego, zarówno zagranicznego, jak i krajowego.

W odniesieniu do sporządzania wykazu wydawnictw w projekcie rozporządzenia zaproponowano dwa nowe rozwiązania w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów. Wykaz wydawnictw będzie obejmował wydawnictwa, podzielone na trzy, a nie jak dotychczas – dwie grupy. Klasyfikacja wydawnictw do poszczególnych grup będzie oparta na wynikach eksperckiej oceny dokonywanej przez Komisję Ewaluacji Nauki, zwaną dalej „KEN”, po zasięgnięciu opinii komitetów naukowych, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 30 kwietnia

2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2026 r. poz. 168). W wyniku tej oceny zostaną wyłonione trzy grupy wydawnictw ujęte na trzech listach.

Tak jak dotychczas, pierwszą grupę wydawnictw wyłonionych w wyniku oceny eksperckiej będą stanowiły wydawnictwa spełniające etyczne i naukowe standardy wydawnicze (§ 2 ust. 2). Przy ich ocenie będzie brane pod uwagę, czy wydawnictwo stosuje zasady etyki publikacyjnej w celu przeciwdziałania nieuczciwym praktykom publikacyjnym, w szczególności zgodnie z wytycznymi Komitetu do spraw Etyki Publikacyjnej (*COPE – Committee on Publication Ethics*) oraz czy stosuje ustaloną procedurę recenzji naukowej dla monografii naukowych, w tym monografii pod redakcją naukową. Drugą grupę wydawnictw będą stanowiły wydawnictwa spełniające ww. warunki dla wydawnictw z pierwszej grupy oraz publikujące recenzowane monografie naukowe wnoszące istotny wkład w rozwój krajowej nauki, prowadzące politykę wydawniczą przyczyniającą się do upowszechniania monografii naukowych w skali krajowej, a także stosujące jednolite standardy kwalifikowania monografii naukowych do publikacji, niezależnie od wniesienia opłaty za publikację i wysokości tej opłaty (§ 2 ust. 3). Natomiast trzecią grupę wydawnictw będą stanowiły wydawnictwa spełniające ww. warunki dla wydawnictw z pierwszej grupy oraz cechujące się dodatkowo rozpoznawalnością i prestiżem w międzynarodowym środowisku naukowym (§ 2 ust. 4). KEN będzie dokonywała dodatkowej oceny wydawnictw zakwalifikowanych do pierwszej grupy, biorąc pod uwagę, czy wydawnictwo publikuje recenzowane monografie naukowe wnoszące najbardziej istotny wkład w rozwój krajowej nauki lub istotny wkład w rozwój światowej nauki, czy prowadzi politykę wydawniczą przyczyniającą się do upowszechniania monografii naukowych w skali światowej, a także czy stosuje jednolite standardy kwalifikowania monografii naukowych do publikacji, niezależnie od wniesienia opłaty za publikację monografii i wysokości tej opłaty oraz czy zajmuje czołową pozycję w opinii środowiska naukowego, z uwzględnieniem pozycji zajmowanej w międzynarodowych zestawieniach klasyfikujących wydawnictwa. Ujęcie wydawnictw na ww. listach będzie wymagało sporządzenia przez KEN uzasadnienia, które będzie udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej, zwanym dalej „BIP”, na stronie podmiotowej ministra.

W wykazie wydawnictw zostaną ujęte: nazwa wydawnictwa, Unikatowy Identyfikator Wydawnictwa oraz liczba punktów przypisana wydawnictwu.

Na podstawie ww. list wydawnictw KEN będzie sporządzała projekt wykazu wydawnictw, który będzie przekazywała ministrowi. Na tej podstawie minister sporządzi wykaz wydawnictw. Wydawnictwom, które nie tylko będą spełniały ww. standardy, ale będą również wiodącymi wydawnictwami o zasięgu międzynarodowym oraz będą wносиły najistotniejszy wkład w rozwój krajowej nauki, będzie przypisywane 200 punktów, tym, które będą publikowały recenzowane monografie naukowe wnoszące istotny wkład w rozwój krajowej nauki – 140 punktów, natomiast pozostałym wydawnictwom ujętym w wykazie wydawnictw – 80 punktów (§ 3 ust. 1).

W projektowanym rozporządzeniu zmodyfikowano jednak przede wszystkim sposób sporządzania wykazu czasopism. Konieczność wprowadzenia zmian w tym zakresie była wielokrotnie podnoszona przez środowisko naukowe, które wskazywało na niedoskonałość rozwiązań przyjętych przy ustalaniu i przypisywaniu punktów czasopismom naukowym ujętym w międzynarodowych bazach czasopism naukowych o największym zasięgu, zwanym dalej „czasopismami naukowymi”. Szczególną uwagę zwracano na potrzebę wprowadzenia zmian w zakresie oceny czasopism naukowych publikujących w niektórych dyscyplinach naukowych przeprowadzaną wyłącznie w oparciu o wskaźniki bibliometryczne i potrzebę rozszerzenia katalogu międzynarodowych baz, w których ujęcie byłoby warunkiem do ujęcia czasopisma naukowego w wykazie czasopism. Wiele podmiotów, np. Polska Izba Książki, Izba Wydawców Prasy czy Rada Główna Instytutów Badawczych wskazywało na to, że część czasopism naukowych istotnych dla niektórych dyscyplin naukowych nie jest indeksowana w żadnej z baz wskazanych w obowiązującym rozporządzeniu, w związku z czym nie mogą zostać ujęte w wykazie czasopism sporządzanym w oparciu o obecnie obowiązujące przepisy. Zaproponowany w projekcie rozporządzenia sposób sporządzania wykazu czasopism i oceny czasopism naukowych stanowi odpowiedź na postulaty zgłaszane przez środowisko naukowe oraz rozwiązanie problemów zidentyfikowanych przez KEN w trakcie stosowania obowiązujących przepisów, w tym:

- złożonego i długotrwałego procesu sporządzania wykazu czasopism, który utrudnia zapewnienie jego aktualności ze względu na konieczność zaangażowania zespołów eksperckich w ocenę wszystkich czasopism naukowych, nawet tych, których punktacja mogła wynikać bezpośrednio z wartości bibliometrycznych,
- braku możliwości odzwierciedlenia poziomu niektórych czasopism naukowych w oparciu o przypisane im wartości bibliometryczne,

- deprecjacji czasopism naukowych o dużym znaczeniu dla realizacji celów polityki naukowej państwa, które nie są ujęte we wskazanych w obowiązującym rozporządzeniu międzynarodowych bazach czasopism naukowych o największym zasięgu,
- niezgodności punktacji czasopism naukowych z ich prestiżem i rzeczywistym poziomem naukowym, skutkującej przekierowaniem kanałów publikacyjnych z czasopism naukowych o ugruntowanej pozycji do tych, którym przypisano w wykazie czasopism wyższą punktację.

Analogicznie jak w obecnie obowiązujących przepisach w projektowanym rozporządzeniu przyjęto, że wykaz czasopism będzie obejmował:

- czasopisma naukowe i recenzowane materiały z konferencji międzynarodowych indeksowane w uznanych międzynarodowych bazach czasopism naukowych o największym zasięgu, zwane dalej „materiałami z konferencji”,
- czasopisma naukowe będące przedmiotem projektów finansowanych w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”.

Rozszerzono natomiast, zgodnie z postulatami środowiska naukowego, listę międzynarodowych baz czasopism naukowych, które będą brane pod uwagę przy sporządzaniu wykazu czasopism. Zgodnie z § 6 projektowanego rozporządzenia bazami tymi będą: *Scopus*, *Web of Science* (wybrane indeksy), *European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+)*, *Directory of Open Access Journals (DOAJ)*, *EBSCO: Academic Search Ultimate*, *Business Source Ultimate*, *Humanities Source Ultimate*, *Applied Science & Technology Source Ultimate*, *Sociology Source Ultimate* oraz *Index Copernicus International: Journal Master List (ICI JML)*.

W przypadku bazy *Scopus* w wykazie czasopism znajdą się wszystkie czasopisma naukowe ujęte w tej bazie, jeżeli będą posiadały status czasopisma aktywnego, z wyłączeniem indeksowanych w tej bazie materiałów z konferencji. W przypadku bazy *Web of Science* wykaz czasopism obejmie jedynie te czasopisma naukowe, które znajdują się w powiązanych z tą bazą indeksach: *Science Citation Index Expanded (SCIE)*, *Social Sciences Citation Index (SSCI)*, *Arts and Humanities Citation Index (AHCI)* oraz *Emerging Sources Citation Index (ESCI)*. Wykaz czasopism nie będzie obejmował natomiast materiałów z konferencji z bazy *Web of Science: Conference Proceedings Citation Index-Science (CPCI-S)* i *Conference Proceedings Citation Index-Social Sciences and Humanities (CPCI-SSH)*.

W przypadku materiałów z konferencji dla celów sporządzenia wykazu czasopism będzie brane pod uwagę ujęcie w bazie *DBLP Computer Science Bibliography*. Jest to baza bibliograficzna o największym zasięgu w zakresie publikacji o tematyce informatycznej, które są publikowane w ramach konferencji międzynarodowych uwzględnionych w bazie informatycznych konferencji naukowych *International CORE Conference Rankings: ICORE*. Jest ona bazą najbardziej renomowanych konferencji międzynarodowych w tym obszarze badawczym.

W projektowanym rozporządzeniu pozostawiono bez zmian możliwość dokonania oceny czasopism naukowych ujętych w bazie *European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+)*, która indeksuje czasopisma naukowe z dziedziny nauk humanistycznych, dziedziny nauk społecznych, dziedziny nauk teologicznych i dziedziny nauk o rodzinie, w celu umieszczenia tych czasopism w wykazie czasopism. Aktualnie obejmuje ona ponad 12 tys. czasopism naukowych. Tak jak dotychczas będzie możliwe ujęcie w wykazie czasopism naukowych indeksowanych w tej bazie, pod warunkiem posiadania przez nie krajowej i międzynarodowej renomy, wywierania szczególnego wpływu na rozwój danej dyscypliny naukowej oraz spełniania etycznych i naukowych standardów.

W celu umożliwienia ujęcia w wykazie czasopism większej liczby czasopism naukowych w projektowanym rozporządzeniu rozszerzono katalog baz, w których indeksowanie będzie brane pod uwagę przy sporządzaniu wykazu czasopism. Zgodnie z proponowanym brzmieniem § 6 ust. 2 do międzynarodowej bazy *European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+)* dodano niebrane dotychczas pod uwagę międzynarodowe bazy: *Directory of Open Access Journals (DOAJ)*, *EBSCO: Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Humanities Source Ultimate, Applied Science & Technology Source Ultimate, Sociology Source Ultimate* oraz *Index Copernicus International: Journal Master List (ICI JML)*. Pozwoli to na poddanie ocenie wielu czasopism naukowych ujętych w tych bazach.

Baza *Directory of Open Access Journals (DOAJ)* zawiera ponad 22 tys. czasopism naukowych o otwartym dostępie z różnych dziedzin nauki z całego świata. Warunkiem ujęcia w tej bazie jest spełnienie przez czasopismo naukowe szeregu wymogów dotyczących standardów naukowych i etycznych. Ponadto ww. baza zawiera zbiór czasopism naukowych wydawanych w wielu językach narodowych, co ma szczególne znaczenie dla dziedziny nauk humanistycznych, dziedziny nauk społecznych, dziedziny nauk teologicznych i dziedziny nauk

o rodzinie ze względu na istotność wielojęzyczności publikowania dla kultury i dziedzictwa narodowego.

Baza *EBSCO: Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Humanities Source Ultimate, Applied Science & Technology Source Ultimate, Sociology Source Ultimate* zawiera zbiór ponad 19 tys. czasopism naukowych, które obejmują zarówno indeksy prowadzone bezpośrednio przez firmę *EBSCO Information Services*, jak również udostępnia wykazy czasopism prowadzone przez podmioty zewnętrzne. Warunkiem ujęcia w tej bazie jest spełnienie przez czasopismo naukowe szeregu wymogów dotyczących standardów naukowych i etycznych. W projektowanym rozporządzeniu zaproponowano uwzględnianie ujęcia czasopism naukowych wyłącznie w bazach prowadzonych bezpośrednio przez *EBSCO Information Services*, tj.: *Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Humanities Source Ultimate, Applied Science & Technology Source Ultimate, Sociology Source Ultimate*.

Baza *Index Copernicus International: Journal Master List (ICI JML)* to międzynarodowa baza indeksacyjna, abstraktowa oraz pełnotekstowa, za której pośrednictwem dorobek czasopism naukowych jest prezentowany globalnie. W bazie tej są gromadzone informacje o prawie 5 tys. czasopism naukowych. Warunkiem indeksacji w tej bazie jest pozytywna ocena parametryczna czasopisma naukowego, obejmująca szereg kryteriów formalnych i merytorycznych.

W projektowanym rozporządzeniu utrzymano obowiązujące rozwiązanie dotyczące ujmowania w wykazie czasopism polskich czasopism naukowych będących beneficjentami programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”. Celem tego programu jest podniesienie poziomu praktyk wydawniczych i edytorskich umożliwiające wejście polskich czasopism naukowych w międzynarodowy obieg naukowy. Reguły wyłaniania w programie zwycięskich projektów, odnoszące się zwłaszcza do standardów wydawniczych i etycznych oraz strategii rozwoju czasopisma naukowego, stanowią gwarancję, że w grupie czasopism naukowych będących przedmiotem projektów wybranych do finansowania w ww. programie znajdują się jedynie te periodyki, które publikują artykuły naukowe o wysokim poziomie i mogą mieć wpływ na światowy dyskurs naukowy.

W § 6 ust. 3 projektowanego rozporządzenia wprowadzono zasadę, zgodnie z którą w przypadku czasopism naukowych indeksowanych w bazach wskazanych w § 6 ust. 1 pkt 1 (*Scopus* i *Web of Science*) i ujętych równocześnie w bazach wskazanych w § 6 ust. 2 (*European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+)*, *Directory of Open Access*

Journals (DOAJ), EBSCO: Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Humanities Source Ultimate, Applied Science & Technology Source Ultimate, Sociology Source Ultimate oraz *Index Copernicus International: Journal Master List (ICI JML)*) albo będących równocześnie przedmiotem projektów, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 3 (projektów finansowanych w ostatnim konkursie w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”), do celów związanych ze sporządzaniem wykazu czasopism pod uwagę będzie brane wyłącznie ujęcie takich czasopism naukowych w bazach, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1.

Proces oceny czasopism naukowych będzie składał się z dwóch etapów. W pierwszym etapie KEN dokona oceny bibliometrycznej czasopism naukowych, natomiast w drugim etapie czasopisma naukowe będą mogły zostać poddane ocenie eksperckiej. Tak jak dotychczas, ujęcie czasopism naukowych i materiałów z konferencji w bazach będzie ustalane według stanu na dzień wskazany przez ministra.

W pierwszym etapie oceny czasopism naukowych KEN wskaże dyscypliny naukowe, do których proponuje przypisać czasopisma naukowe, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 i 3. W projektowanym rozporządzeniu przyjęto, że oceny czasopism naukowych ujętych w bazach, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 projektowanego rozporządzenia, czyli czasopism naukowych indeksowanych w uznanych międzynarodowych bazach czasopism naukowych o największym zasięgu, dokona KEN. Ocena bibliometryczna jest ogólnie przyjętym narzędziem oceny poziomu naukowego czasopism naukowych. Na tym etapie ocena czasopism naukowych zostanie dokonana w oparciu o wyliczone wartości centylowe, na podstawie przypisanych do poszczególnych czasopism naukowych wartości wskaźników wpływu.

Zgodnie z § 9 ust. 2 projektowanego rozporządzenia przy ocenie będą mogły być wzięte pod uwagę następujące wskaźniki wpływu:

- dla czasopism naukowych ujętych w bazie *Scopus: Source Normalized Impact per Paper (SNIP)*, *CiteScore* oraz *Scimago Journal Rank (SJR)*,
- dla czasopism naukowych ujętych w indeksach *Science Citation Index Expanded*, *Social Sciences Citation Index*, *Arts & Humanities Citation Index*, *Emerging Sources Citation Index* z bazy *Web of Science: Journal Impact Factor (JIF)*, *Article Influence*, *Category Normalized Citation Impact (CNCI)* oraz *Journal Citation Indicator (JCI)*.

W projekcie rozporządzenia wprowadzono nowy wskaźnik *Journal Citation Indicator (JCI)*, który nie jest uwzględniony w obowiązującym rozporządzeniu. Jest to znormalizowany

wskaźnik, który jest obliczany dla wszystkich czasopism naukowych z kolekcji *Web of Science Core Collection* publikowanych corocznie na liście czasopism naukowych *Journal Citation Reports (JCR)*. Jego wartość jest wyliczana na podstawie wskaźnika *Article Influence, Category Normalized Citation Impact (CNCI)* dla wszystkich artykułów naukowych i recenzji opublikowanych w okresie ostatnich trzech lat kalendarzowych poprzedzających datę publikacji *Journal Citation Reports (JCR)*.

W projektowanym rozporządzeniu przewidziano, że pozycja centylowa czasopisma naukowego będzie wyznaczana przez KEN na podstawie wybranego wskaźnika albo wskaźników wpływu. Wyznaczenie pozycji centylowej będzie odbywać się według wartości maksymalnej tego wskaźnika spośród kategorii tematycznych, w których dane czasopismo jest indeksowane. W przypadku wyboru większej liczby wskaźników wpływu pozycja centylowa czasopisma naukowego będzie wyznaczana jako mediana wartości centylowych wyliczonych na podstawie wartości wybranych wskaźników wpływu. Na tej podstawie każdemu czasopismu naukowemu zostaną przypisane wartości punktowe – od 40 do 200 punktów (§ 10 ust. 2). Jeżeli dla czasopisma naukowego nie zostanie wyliczona wartość wskaźnika wpływu, a w konsekwencji – nie będzie można ustalić wartości centylowej, zostanie mu przypisane 40 punktów (§ 10 ust. 3 pkt 1). 20 punktów będzie przypisywane czasopismom naukowym będącym przedmiotem projektów finansowanych w ostatnim konkursie ogłoszonym w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych” (§ 10 ust. 3 pkt 2).

W drugim etapie oceny czasopism naukowych dokonają członkowie komitetów naukowych, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, zwani dalej „ekspertami”.

Zgodnie z § 11 ekspert dokona wstępnej selekcji czasopism naukowych ujętych w bazach, o których mowa w § 6 ust. 2, wybierając te z nich, które posiadają krajową i międzynarodową renomę, wywierają szczególny wpływ na rozwój danej dyscypliny naukowej oraz spełniają etyczne i naukowe standardy, a także zaproponuje ich ujęcie w wykazie czasopism. Ekspert zgłaszający dane czasopismo do wykazu czasopism w ramach wstępnej selekcji wskaże reprezentowaną przez siebie dyscyplinę naukową, do której zaproponuje przypisać czasopismo naukowe. Dla każdego wybranego w ten sposób czasopisma naukowego ekspert będzie sporządzał uzasadnienie obejmujące ocenę spełniania przez to czasopismo ww. wymagań. Następnie wybrane w wyniku selekcji czasopisma naukowe wraz z uzasadnieniem będą opiniowane przez innych ekspertów reprezentujących tę samą dyscyplinę naukową, do której

zapropionowano przypisać czasopismo naukowe. Czasopisma naukowe, które uzyskają przewagę pozytywnych opinii, zostaną ujęte w projekcie wykazu czasopism, jeżeli w ocenie KEN będą spełniały wymagania wskazane w § 11 ust. 1. W takim przypadku KEN przypisze każdemu z tych czasopism naukowych 20 punktów.

Zgodnie z § 12, w ramach drugiego etapu, ekspert dokona wyboru czasopism naukowych proponowanych do zakwalifikowania do oceny, spośród czasopism naukowych, które zostały zaproponowane do przypisania do reprezentowanej przez niego dyscypliny naukowej. Aby czasopismo naukowe mogło zostać zakwalifikowane do oceny, będzie musiało być istotne dla realizacji celów polityki naukowej państwa, przyczyniać się do popularyzacji nauki, posiadać ustaloną procedurę recenzji naukowej oraz przestrzegać zasad etyki publikacyjnej zgodnych z wytycznymi Komitetu do spraw Etyki Publikacyjnej (*COPE – Committee on Publication Ethics*).

Ekspert reprezentujący dyscyplinę naukową należącą do dziedziny nauk humanistycznych, dziedziny nauk społecznych, dziedziny nauk teologicznych albo dziedziny nauk o rodzinie dokona wyboru czasopism naukowych wskazanych w § 12 ust. 3. Pierwszą grupą czasopism naukowych, które będą mogły zostać wybrane do oceny, będą czasopisma naukowe ujęte w bazach *Scopus* oraz *Web of Science*, które zostały zaproponowane do przypisania do dyscypliny naukowej reprezentowanej przez eksperta, jeżeli ekspert ten uzna, że punktacja przypisana tym czasopismom na podstawie wartości centylowej albo mediany wartości centylowych wybranych wskaźników wpływu nie odzwierciedla rzeczywistej pozycji naukowej tych czasopism. W tej grupie będą mogły znaleźć się również czasopisma naukowe ujęte w ww. bazach, nieposiadające wyliczonych wskaźników wpływu, którym przypisano 40 punktów, jeżeli według eksperta taka punktacja nie będzie odzwierciedlała ich rzeczywistej pozycji naukowej. Kolejna grupa to czasopisma naukowe, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 3, czyli czasopisma naukowe będące przedmiotem projektów finansowanych w ostatnim konkursie w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”. W przypadku uznania przez eksperta, że 20 punktów przypisane czasopismu naukowemu z tej grupy w ramach pierwszego etapu sporządzania wykazu czasopism nie odzwierciedla jego rzeczywistej pozycji naukowej, będzie mógł zaproponować zakwalifikowanie takiego czasopisma do oceny eksperckiej. Ostatnią grupą czasopism naukowych, które będą mogły zostać zaproponowane do oceny w drugim etapie, będą czasopisma naukowe ujęte w bazach *European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+)*, *Directory of Open Access Journals*

(DOAJ), EBSCO: *Academic Search Ultimate*, *Business Source Ultimate*, *Humanities Source Ultimate*, *Applied Science & Technology Source Ultimate*, *Sociology Source Ultimate* oraz *Index Copernicus International: Journal Master List (ICI JML)*. W przypadku gdy ww. czasopismo naukowe zostało zaakceptowane zgodnie z § 11 ust. 4 przez KEN i przypisano mu 20 punktów, a ekspert reprezentujący dyscyplinę naukową, do której zostało zaproponowane przypisanie tego czasopisma, uzna, że taka punktacja nie odpowiada krajowej i międzynarodowej renomie oraz szczególnemu wpływowi tego czasopisma na rozwój danej dyscypliny naukowej, będzie mógł zaproponować zakwalifikowanie takiego czasopisma do oceny eksperckiej.

Powyższe rozwiązania będą miały analogicznie zastosowanie do czasopism naukowych, w odniesieniu do których zostało zaproponowane przypisanie do dyscyplin naukowych należących do dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych, dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dziedziny nauk rolniczych, dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych albo dziedziny nauk weterynaryjnych. Ekspert reprezentujący dyscyplinę naukową należącą do jednej z tych dziedzin będzie mógł dokonać wyboru czasopism naukowych proponowanych do oceny w drugim etapie. Jednak w odróżnieniu od czasopism kwalifikowanych do oceny przez ekspertów reprezentujących dyscypliny naukowe należące do dziedziny nauk humanistycznych, dziedziny nauk społecznych, dziedziny nauk teologicznych albo dziedziny nauk o rodzinie eksperci dokonujący oceny czasopism naukowych w pozostałych dyscyplinach naukowych nie będą mogli zaproponować objęcia oceną ekspercką czasopism naukowych, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1, tj. czasopism ujętych w bazach *Scopus* i *Web of Science*, które zostały ocenione na podstawie wartości wskaźników wpływu. W przypadku czasopism naukowych publikujących w dyscyplinie naukowej należącej do dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych, dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dziedziny nauk rolniczych, dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych oraz dziedziny nauk weterynaryjnych, które są indeksowane w ww. bazach i posiadają wyliczone wskaźniki bibliometryczne, oceny będzie dokonywała tylko KEN, na podstawie wyliczonej wartości centylowej dla poszczególnych wskaźników wpływu. Co oznacza, że w tym przypadku ocena zakończy się w pierwszym etapie. Oparcie punktacji tych czasopism naukowych na wartościach centylowych przy jednoczesnej rezygnacji z możliwości jej modyfikacji przez ekspertów zwiększy transparentność procesu przypisywania punktów tym czasopismom naukowym. Zaproponowana w projektowanym rozporządzeniu rezygnacja z udziału ekspertów w ocenie tych czasopism naukowych ułatwi również proces aktualizacji wykazu czasopism po zmianie

wartości bibliometrycznych. W przypadku zmian współczynników wpływu i wartości centylowej będzie możliwe przewidzenie przyszłych zmian punktacji czasopisma naukowego.

Czasopisma naukowe zaproponowane do zakwalifikowania do oceny eksperckiej wraz z uzasadnieniem będą podlegały opiniowaniu przez innych ekspertów reprezentujących tę samą dyscyplinę naukową co ekspert dokonujący ich wyboru. W przypadku uzyskania przez czasopismo naukowe przewagi pozytywnych opinii zostanie ono przekazane do akceptacji KEN wraz z uzasadnieniem potwierdzającym spełnianie przez to czasopismo wymagań, o których mowa w § 12 ust. 2, oraz wskazaniem powodów uznania nieadekwatności punktacji przypisanej temu czasopismu na wcześniejszych etapach oceny. Uzasadnienie będzie musiało zawierać potwierdzenie, że czasopismo naukowe ma znaczenia dla realizacji celów polityki naukowej państwa i stosuje ustaloną procedurę recenzji naukowej oraz przyczynia się do popularyzacji nauki, a także przestrzega zasad etyki publikacyjnej zgodnych z wytycznymi Komitetu do spraw Etyki Publikacyjnej (*COPE – Committee on Publication Ethics*). Uzasadnienie będzie musiało również zawierać wskazanie powodów uznania nieadekwatności punktacji przypisanej temu czasopismu na wcześniejszych etapach oceny. Ekspert będzie musiał w tym zakresie wykazać, że punktacja przypisana czasopismu naukowemu w pierwszym etapie oceny lub na podstawie § 11 ust. 4 nie odzwierciedla jego rzeczywistej pozycji naukowej, krajowej i międzynarodowej renomy oraz szczególnego wpływu na rozwój danej dyscypliny naukowej. Propozycja zakwalifikowania czasopisma naukowego do oceny eksperckiej wraz z ww. uzasadnieniem będzie następnie podlegała opiniowaniu przez innych ekspertów reprezentujących tę samą dyscyplinę naukową co ekspert dokonujący wyboru czasopisma naukowego do oceny. Czasopisma naukowe, które uzyskają w wyniku opiniowania przewagę pozytywnych opinii, będą kwalifikowane do oceny eksperckiej przez KEN, jeżeli w jej ocenie wskazane przez eksperta powody uznania nieadekwatności przypisanej punktacji są słuszne. Uzasadnienie sporządzone przez KEN odrębnie dla każdego z czasopism naukowych zaakceptowanych do skierowania do oceny eksperckiej, potwierdzające spełnianie przez nie ww. wymagań, będzie udostępniane w BIP na stronie podmiotowej ministra.

W projektowanym rozporządzeniu przewiduje się, że eksperci dokonają oceny czasopism naukowych w oparciu o kryteria wskazane w § 13 ust. 3. Zgodnie z tym przepisem pod uwagę będzie brane:

- 1) ujęcie w międzynarodowych bazach i wartości wskaźników wpływu;

- 2) rozpoznawalność czasopisma naukowego i jego znaczenie dla rozwoju dyscypliny naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem jego pozycji w Polsce;
- 3) poziom merytoryczny artykułów naukowych publikowanych w czasopiśmie naukowym;
- 4) publikowanie artykułów naukowych w języku angielskim i umiędzynarodowienie czasopisma naukowego;
- 5) upowszechnianie i popularyzacja przez czasopismo naukowe polskiej nauki, polskiej kultury i myśli technologicznej oraz języka polskiego.

W wyniku oceny każdemu czasopismu naukowemu zostanie przyznane od 0 do 100 punktów. Punktacja ta będzie podstawą do klasyfikacji czasopisma naukowego w poszczególnych dyscyplinach naukowych, do których zostało zaproponowane przypisanie tego czasopisma, i ustalenia, na podstawie średniej pozycji na liście, jego wartości centylowej. Lista rankingowa czasopism naukowych, ocenionych przez danego eksperta będzie zawierać: tytuły czasopism, numery ISSN lub e-ISSN, jeżeli zostały nadane i sumę punktów przyznanych każdemu czasopismu za spełnianie ww. kryteriów.

Uwzględniając wartość centylową czasopisma naukowego, które zostało zaproponowane do przypisania do dyscypliny naukowej należącej do dziedziny nauk humanistycznych, dziedziny nauk społecznych, dziedziny nauk teologicznych i dziedziny nauk o rodzinie, każdemu czasopismu poddanemu ocenie eksperckiej zostanie przypisane od 20 do 200 punktów (§ 13 ust. 5). Natomiast poddanemu ocenie eksperckiej czasopismu naukowemu, które zostało zaproponowane do przypisania do dyscypliny naukowej należącej do dziedziny nauk inżyniersko-technicznych, dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dziedziny nauk rolniczych, dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych albo dziedziny nauk weterynaryjnych, zostanie przypisane od 20 do 70 punktów (§ 13 ust. 6).

W projektowanym rozporządzeniu określono również sposób ustalania punktacji w przypadku czasopism naukowych, którym przypisano w ramach oceny eksperckiej różną punktację w poszczególnych dyscyplinach naukowych, do których zostało zaproponowane przypisanie danego czasopisma. Zgodnie z § 14 ust. 1 w takim przypadku na podstawie mediany punktów przypisanych w poszczególnych dyscyplinach naukowych KEN będzie przypisywała czasopismu naukowemu liczbę punktów najbliższą tej medianie, zgodnie z wartościami punktów określonymi dla tego czasopisma w ramach oceny eksperckiej. Gdyby ustalenie liczby punktów o wartości najbliższej medianie nie było możliwe albo gdyby nie było możliwe ustalenie mediany, wówczas KEN przypisze czasopismu naukowemu najwyższą

wartość punktów. Czasopismom naukowym, których różnica punktacji w poszczególnych dyscyplinach naukowych, do których zaproponowano ich przypisanie, wyniesie co najmniej dwa progi punktowe, i nie będzie można ustalić mediany tych punktów, KEN przypisze punkty po dokonaniu dodatkowej oceny. Pozwoli to na przyznanie takiemu czasopismu naukowemu punktów, z uwzględnieniem jego oddziaływania na poszczególne dyscypliny naukowe. W takim przypadku sposób przeprowadzenia oceny i przypisana w jej wyniku punktacja będą musiały zostać uzasadnione przez KEN.

W § 15 ust. 1 określono kompetencje KEN dotyczące możliwości ujęcia w projekcie wykazu czasopism tych czasopism naukowych, które nie zostały zaproponowane przez ekspertów do ujęcia w wykazie czasopism, zmiany punktacji przypisanej czasopismom naukowym w ramach oceny bibliometrycznej albo eksperckiej oraz nieujęcia czasopism naukowych, które zostały poddane ocenie bibliometrycznej lub eksperckiej, w projekcie wykazu czasopism.

KEN będzie mogła ująć w wykazie czasopism te czasopisma naukowe, które nie zostały wstępnie wyselekcjonowane przez eksperta zgodnie z § 11 ust. 1, znajdujące się w bazach *European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+)*, *Directory of Open Access Journals (DOAJ)*, *EBSCO: Academic Search Ultimate*, *Business Source Ultimate*, *Humanities Source Ultimate*, *Applied Science & Technology Source Ultimate*, *Sociology Source Ultimate* oraz *Index Copernicus International: Journal Master List (ICI JML)* i przypisać im 20 punktów. Taka propozycja będzie wymagała przedstawienia przez KEN uzasadnienia, w którym konieczne będzie wykazanie, że czasopismo to posiada krajową i międzynarodową renomę, wywiera szczególny wpływ na rozwój danej dyscypliny naukowej oraz spełnia etyczne i naukowe standardy.

KEN będzie mogła również podwyższyć wartość punktów przypisanych czasopismu naukowemu w wyniku oceny bibliometrycznej albo w wyniku oceny eksperckiej maksymalnie o dwa progi punktowe, sporządzając uzasadnienie, w którym wykaże powody, dla których punktacja przypisana temu czasopismu w ramach przeprowadzonej oceny nie odzwierciedla jego rzeczywistej pozycji naukowej.

KEN – zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 3 – będzie miała również możliwość obniżenia wartości punktów przypisanych czasopismu naukowemu w wyniku oceny bibliometrycznej albo w wyniku oceny eksperckiej maksymalnie o dwa progi punktowe. Będzie to możliwe

w przypadku stosowania przez czasopismo naukowe nierzetelnych praktyk publikacyjnych w odniesieniu do publikowanych treści, w szczególności gdy:

- 1) liczba wydań specjalnych czasopisma naukowego w roku kalendarzowym poprzedzającym opublikowanie wykazu czasopism będzie większa niż liczba wydań tego czasopisma wynikająca z częstotliwości jego ukazywania się, lub
- 2) liczba artykułów naukowych opublikowanych w wydaniach specjalnych czasopisma naukowego w roku kalendarzowym poprzedzającym opublikowanie wykazu czasopism będzie większa niż liczba artykułów naukowych opublikowanych w wydaniach tego czasopisma wynikających z częstotliwości jego ukazywania się.

Obniżenie wartości punktów przypisanych czasopismu naukowemu będzie wymagało sporządzenia przez KEN uzasadnienia obejmującego wykazanie rodzaju i istotności stosowanych przez to czasopismo nierzetelnych praktyk publikacyjnych w odniesieniu do publikowanych treści. Celem wprowadzenia tego rozwiązania jest przekierowanie kanałów publikacyjnych polskich naukowców z płatnych czasopism naukowych, których polityka wydawnicza jest skierowana na maksymalizację liczby wydawanych artykułów naukowych, do czasopism naukowych stosujących wysokie standardy publikacyjne.

Na tym etapie KEN będzie mogła również zdecydować o nieujęciu danego czasopisma naukowego w wykazie czasopism, jeżeli uzna, że nie spełnia ono etycznych lub naukowych standardów. Jest to dodatkowy element kontrolny, który daje KEN możliwość weryfikacji i reakcji na zgłoszenia dotyczące działalności czasopism naukowych lub na doniesienia ze sfery publicznej na temat polityki publikacyjnej i nierzetelnych praktyk stosowanych przez dane czasopismo. Należy zauważyć, że katalog praktyk, które mogą być uznane za nierzetelne, nie jest katalogiem zamkniętym, dlatego każdy przypadek zostanie poddany indywidualnej analizie, a będące jej konsekwencją ewentualne nieujęcie w wykazie czasopism będzie wymagało szczegółowego uzasadnienia przez KEN.

Wykaz czasopism obejmie również materiały z konferencji indeksowane w bazie *DBLP Computer Science Bibliography*, które są publikowane w ramach konferencji międzynarodowych uwzględnionych w bazie *International CORE Conference Rankings: ICORE*. Wartość punktowa tych materiałów będzie przypisywana w zależności od tego, jaką kategorię ICORE otrzymały konferencje międzynarodowe publikujące poszczególne materiały z konferencji. W projektowanym rozporządzeniu dodano nową kategorię konferencji naukowych *Australasian albo Regional*. Ta zmiana jest wynikiem aktualizacji kategorii

w bazie *ICORE*. Materiałom z konferencji – zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 1 – będzie można przypisać od 20 do 200 punktów. Ponadto w projektowanym rozporządzeniu proponuje się, aby w wykazie czasopism zostały ujęte materiały z konferencji również z innych dyscyplin naukowych niż informatyka oraz informatyka techniczna i telekomunikacja. Zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 2 KEN proponuje przypisanie materiałów z konferencji do dyscypliny naukowej albo do dyscyplin naukowych.

Również w przypadku materiałów z konferencji KEN będzie mogła podwyższyć albo obniżyć przypisaną im punktację o maksymalnie dwa progi punktowe, jeżeli uzna, że kategoria, którą posiada konferencja naukowa, nie odzwierciedla jej rzeczywistej pozycji naukowej i uwzględniając znaczenie tych materiałów w porównaniu z innymi materiałami z konferencji w danej dyscyplinie naukowej. KEN będzie zobowiązana uzasadnić taką zmianę punktacji.

Tak jak dotychczas minister będzie sporządzał wykaz czasopism na podstawie projektu wykazu czasopism sporządzonego przez KEN.

W projektowanym rozporządzeniu przewiduje się również, tak jak w dotychczasowym rozporządzeniu, możliwość sporządzenia projektu wykazu czasopism w uproszczonej procedurze. Zgodnie z § 20 KEN będzie mogła przygotować projekt wykazu czasopism, ujmując w nim czasopisma naukowe i materiały z konferencji ujęte w ostatnim sporządzonym i udostępnionym przez ministra wykazie czasopism oraz te, które zostały ujęte w międzynarodowych bazach po dniu określonym przez ministra dla celów sporządzenia ostatniego wykazu czasopism, a także czasopisma naukowe będące przedmiotem projektów finansowanych w ostatnim konkursie w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych” ogłoszonym po dniu udostępnienia ostatniego wykazu czasopism. Jednak w tym ostatnim przypadku KEN będzie musiała usunąć z projektu wykazu czasopism czasopisma naukowe będące przedmiotem projektów finansowanych w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”, ujęte w ostatnim wykazie czasopism. W razie stwierdzenia niespełniania przez czasopismo naukowe etycznych lub naukowych standardów KEN będzie mogła nie ujmować tego czasopisma w projekcie wykazu czasopism. Nieujęcie czasopisma naukowego w projekcie wykazu czasopism będzie wymagało sporządzenia uzasadnienia.

W przypadku czasopism naukowych i materiałów z konferencji, które zostały ujęte w odpowiednich bazach po dniu określonym przez ministra dla celów sporządzenia ostatniego wykazu czasopism, KEN wskaże dyscyplinę naukową albo dyscypliny naukowe, do których proponuje przypisać te czasopisma naukowe i materiały z konferencji, natomiast w przypadku

czasopism naukowych i materiałów z konferencji ujętych w ostatnim wykazie czasopism co do zasady zaproponuje ich przypisanie do tych samych dyscyplin naukowych, do których zostały poprzednio przypisane przez ministra. W niektórych przypadkach będzie jednak mogła zaproponować zmianę dyscypliny naukowej albo dyscyplin naukowych przypisanych czasopismu naukowemu, w szczególności, jeżeli czasopismo zmieni swój profil. Oceny czasopism naukowych ujętych w ostatnim wykazie czasopism dokona KEN, ustalając ich punktację na podstawie pozycji wyznaczonej w oparciu o wskaźniki wpływu aktualne według stanu na dzień wskazany przez ministra, z zastrzeżeniem możliwości podwyższenia tej punktacji maksymalnie o dwa progi punktowe w przypadku, gdy ustalona punktacja nie będzie odzwierciedlała rzeczywistej pozycji naukowej czasopisma naukowego albo jej obniżenia w przypadku stosowania przez czasopismo naukowe nieuczciwych lub nierzetelnych praktyk publikacyjnych. W przypadku czasopism naukowych ocenianych przez ekspertów i czasopism naukowych ujętych w ostatnim wykazie czasopism zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 1 przypisana im punktacja pozostanie bez zmian.

W przypadku czasopism naukowych oraz materiałów z konferencji, które zostały ujęte w międzynarodowych bazach po dniu określonym przez ministra dla celów sporządzenia ostatniego wykazu czasopism, ich oceny KEN dokona zgodnie z § 10 i § 16 oraz przypisze im punkty.

KEN będzie przekazywała projekt wykazu czasopism sporządzony w sposób uproszczony ministrowi wraz z uzasadnieniem, w przypadku:

- 1) ujęcia w wykazie czasopism czasopisma naukowego ujętego w jednej z baz, o których mowa w § 6 ust. 2;
- 2) nieujęcia czasopisma naukowego w projekcie wykazu czasopism;
- 3) podwyższenia albo obniżenia punktacji przypisanej czasopismu naukowemu albo materiałom z konferencji.

Ww. uzasadnienia będą udostępniane w BIP na stronie podmiotowej ministra.

Tak jak dotychczas minister będzie sporządzał wykaz czasopism na podstawie projektu wykazu czasopism przedłożonego przez KEN. W wykazie czasopism zostaną ujęte: tytuł czasopisma naukowego albo materiałów z konferencji, Unikatowy Identyfikator Czasopisma, numery ISSN lub e-ISSN czasopisma naukowego, jeżeli zostały nadane, akronim konferencji naukowej, jeżeli posiada, dyscyplina naukowa albo dyscypliny naukowe przypisane

czasopismu naukowemu albo materiałom z konferencji oraz liczba punktów przypisanych czasopismu naukowemu albo materiałom z konferencji.

Analiza przeprowadzona w zakresie konieczności wprowadzenia regulacji intertemporalnych związanych ze zmianą sposobu sporządzania wykazu wydawnictw oraz wykazu czasopism naukowych, a także sposobu ustalania i przypisywania wydawnictwom, czasopismom naukowym i materiałom z konferencji liczby punktów wykazała brak potrzeby ich zamieszczenia w projektowanym rozporządzeniu. Ostatni wykaz sporządzony na podstawie obowiązującego rozporządzenia będzie obowiązywał do dnia opublikowania pierwszego wykazu na podstawie projektowanego rozporządzenia.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt rozporządzenia nie dotyczy praw i obowiązków majątkowych przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a także nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.